

Висновки і перспективи в даному напрямку. Таким чином, застосування алгоритму дій: «надання інформації», «обговорення» та «оперативний зворотний зв'язок» у системі дистанційного навчання створює освітнє середовище, що допомагає кожному студентові здобувати знання й навички, вирішувати реальні питання в навчальній діяльності.

Ми вважаємо, що для забезпечення ефективного онлайн-навчання викладач повинен володіти сучасними інтерактивними педагогічними та інтернет-технологіями. Тому ми не зупиняємося на досягнутому. Викладачі поглиблюють свої знання з використання інтернет-інструментів, зокрема Slido, Miro та Kahoot.

Література

1. Claudiu Coman C., Tîru L.G., Meses L., Stanciu C. and Bularca M.C. Online teaching and learning in higher education during the Coronavirus Pandemic: students' perspective // Sustainability. – 2020. – 12 (24). – P. 10367. doi:10.3390/su122410367
2. Sobaih A.E., Hasanein A.M., Abu Elnasr A.E. Responses to COVID-19 in higher education: social media usage for sustaining formal academic communication in developing countries // Sustainability. – 2020. – 12 (16). – P. 6520. doi.org/10.3390/su12166520
3. O'Doherty D., Dromey M., Loughed J., Hannigan A., Last J. and McGrath D. Barriers and solutions to online learning in medical education – an integrative review // BMC Medical Education.-2018. – 18 (1). – P. 130. doi: 10.1186/s12909-018-1240-0.
4. Pettersson F., Olofsson A. Implementing distance teaching at a large scale in medical education: a struggle between dominant and non-dominant teaching activities // Educ Doc Inf s. – 2015. – 20. – P. 359–80.
5. Edgerly H., Wilcox J., Easter J. Creating a positive feedback culture: eight practical Principles to improve students' learning // Science Scope. – 2018. – 41. – P. 43–49. doi: 10.2505/4/ss18_041_05_43
6. Popovici A., Mironov C. Students' perception on using eLearning technologies // Procedia Soc. Behav. Sci. 2015, 180, 1514–1519.

Попова Л. Д., Наконечна О. А., Стеценко С. О., Васильєва І. М.

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Постановка проблеми. Два–три роки тому ми дискутували щодо оптимального використання традиційної та дистанційної форм навчання в освітньому процесі [1–2]. Зараз, уже другий рік поспіль, ми змушені використовувати дистанційну форму освітньо-

го процесу майже як безальтернативну форму навчання. У майбутньому роль цієї форми освітнього процесу буде зростати. У зв'язку з цим, нагальними питаннями сьогодення є аналіз набутого досвіду, проблем, що виникли під час дистанційної форми навчання, та шляхів їх вирішення.

Аналіз матеріалів публікацій. В умовах карантину, викликаного пандемією COVID-19, навчальні заклади України змушені були перейти на дистанційну форму навчального процесу [3], що вимагає кваліфікованого супроводу та створення якісного електронного дистанційного курсу [1], підвищення рівня використання викладачами інформаційно-комунікативних технологій [4], якісного функціонування інтернет-мережі. Екстрений перехід на дистанційне навчання став серйозним випробуванням для педагогічних колективів закладів вищої освіти, яким необхідно було швидко адаптуватися й забезпечити належний рівень навчального процесу в умовах пандемії.

Метою статті є аналіз проблем навчання іноземних студентів на теоретичних кафедрах, зокрема кафедрі біологічної хімії, в умовах дистанційної форми освітнього процесу, шляхів усунення цих проблем й оптимізації дистанційної форми навчання.

Виклад основного матеріалу. При аналізі цієї проблеми ми використовували не тільки власні спостереження, але й думку іноземних студентів щодо цих питань. До дослідження було залучено сто іноземних студентів другого курсу VI та VII факультетів з підготовки іноземних громадян Харківського національного медичного університету. Студентам було запропоновано висловити свою думку щодо переваг і недоліків дистанційного навчання та шляхів його удосконалення.

10% опитуваних студентів вважають, що дистанційне навчання взагалі не має жодних переваг, проте всі опитувані погоджуються, що воно є необхідним в умовах пандемії, тому що попереджає поширення інфекції та надає можливість хворим студентам відвідувати заняття. 75% опитуваних іноземних студентів вважає, що заняття онлайн сприяють отриманню навичок роботи з комп'ютерною технікою; зменшують грошові витрати на навчання (зокрема зберігають гроші, що зазвичай витрачаються на проїзд); збільшують час для підготовки студентів до практичних занять, бо вони не витрачають його на те, щоб дістатися університету. Студенти також відзначають більш якісну роботу електронного журналу і те, що під час занять онлайн легше записатися на відпрацювання та відпрацювати.

Серед недоліків дистанційного навчання всі студенти без винятку відзначають неможливість ефективного засвоєння практичних навичок. До інших недоліків, на думку опитуваних, належать перевантаження інтернету, його низька якість і низька пропускна здат-

ність; відсутність у багатьох студентів належного обладнання для ефективної роботи онлайн, особливо одночасно на двох платформах; різниця в часі (зокрема в Індії якість інтернету суттєво погіршується ввечері); відсутність соціального спілкування; відволікання уваги студентів під час занять смартфонами; проблеми з реальним оцінюванням знань.

На думку студентів, для вдосконалення дистанційного навчання потрібно усунути проблеми інтернет-мережі; покращити сервери; удосконалити платформу Moodle; розробити ефективну систему фіксації відвідуваності; удосконалити систему відпрацювань; збільшити кількість студентів, які можуть бути присутніми у віртуальних лекційних аудиторіях; удосконалити проведення сесій для тестового контролю знань; забезпечити надання практичних навичок; створювати відео, які б полегшували засвоєння матеріалу; розмістити матеріали всіх дисциплін для даного курсу на одній вебсторінці. Також вони відзначають необхідність більшої взаємодії викладачів зі студентами й більш швидкого реагування викладачів на запити студентів.

Загалом, студенти не підтримують онлайн-навчання у звичайних умовах. Вони вважають оптимальним поєднання онлайн-навчання з навчальним процесом в аудиторіях: проведення лекцій онлайн, а практичних занять – офлайн.

Таким чином, згідно з результатами опитування іноземних студентів та аналізу нашого власного досвіду роботи, проблеми навчання в умовах дистанційної форми освітнього процесу можна розділити на дві групи:

- проблеми, пов'язані з недосконалістю технічного супроводу дистанційного навчання;
- проблеми, що потребують удосконалення ефективності надання матеріалу та системи контролю знань.

Своєю чергою, до проблем, пов'язаних з недосконалістю технічного супроводу дистанційного навчання, належать технічні проблеми, вирішення яких не залежить від університету, та проблеми, що можуть бути вирішені співробітниками Центру дистанційного навчання при Навчально-науковому інституті якості освіти ХНМУ.

Друга група проблем є складнішою для вирішення, оскільки потребує більше часу та взаємодії між викладачами й співробітниками, які забезпечують технічний супровід дистанційного навчання. Нагальними питаннями для вирішення цих проблем є:

- створення відео та/або розроблення відповідних програм для проведення лабораторних робіт і маніпуляцій з метою засвоєння та відпрацювання практичних навичок. У разі створення від-

повідних програм вони мають реагувати на неправильні дії студентів, щоб забезпечити ефективне засвоєння практичних навичок й адекватне оцінювання рівня їх засвоєння;

– підвищення контролю рівня знань шляхом оптимального поєднання викладацької майстерності під час опитування з технічним удосконаленням процесу контролю.

Висновки та перспективи. Дистанційна форма освітнього процесу є нагальною необхідністю сьогодення. Оптимальним є поєднання як очної, так і дистанційної форм навчання. Досвід дистанційної форми навчання виявив низку проблем, що можуть бути вирішені шляхом ефективної роботи та взаємодії кафедральних колективів і підрозділів технічного забезпечення дистанційного навчання.

Література

1. Муращенко Т.В. Змішане та дистанційне навчання як спосіб доступу до якісної освіти // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – 2017. – № 3. – С. 283–287.

2. Попова Л.Д., Наконечна О. А. Особливості організації та проведення студентоцентрованого навчання на кафедрі біологічної хімії // Матеріали ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ «Студентоцентрований навчальний процес, як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти». 29 січня 2020 р. – Харків: ХНМУ, 2020. – С. 164–166.

3. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За редакцією В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.

4. Романовський О.Г., Квасник О.В., Мороз В.М, Підбуцька Н.В. Фактори розвитку та напрямки вдосконалення дистанційної форми навчання в системі вищої системи України // Information Technologies and Learning Tools. – 2019. – 74 (6); 20–42.

Рождественська А. О.¹, Железнякова Н. М.¹, Наливайко Н. А.²

Харківський національний медичний університет

¹Кафедра внутрішньої медицини №1

²Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

НЕТИКЕТ: УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ МІЖ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Постановка проблеми в загальному вигляді. Дистанційне навчання як окрема форма освітнього процесу отримала вимушений пришвидшений темп розвитку – в період несприятливої епідеміологічної ситуації всі ЗВО України перейшли на віддалену форму